

Sygnatura akt II Ca 1676/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Buła (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Bogdan Popielarczyk SO Agnieszka Cholewa-Kuchta
Protokolant:	Małgorzata Łojewska

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

przeciwko T. D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie

z dnia 14 maja 2014 r., sygnatura akt I C 182/14/P

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 grudnia 2014 roku

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 maja 2014 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa Podgórze w Krakowie zasądził od pozwanego T. D. na rzecz strony powodowej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 15.674,40zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 listopada 2011 roku do dnia zapłaty, a nadto zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 3201zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez dokonanie błędnej wykładni art. 3 pkt 18 ustawy Prawo energetyczne, a w konsekwencji bezpodstawne zastosowanie art. 57 ust.1

wskazanego aktu prawnego. W oparciu o zgłoszony zarzut pozwany wniósł o zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji. Ustaleń tych nie kwestionował pozwany w swojej apelacji, a Sąd Okręgowy nie prowadził postępowania dowodowego. Uwzględniając powyższe okoliczności uzasadnienie przedmiotowego wyroku zgodnie z art. 387 §2¹ k.p.c. ograniczone zostanie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Należy wskazać, że strona powodowa dochodziła od pozwanego jako odbiorcy energii elektrycznej opłaty za nielegalny pobór energii. Jako podstawę prawną swojego żądania wskazała art. 57 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 3 pkt 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (t. j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1059 – dalej u.p.e.). Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 1 i 2 u.p.e. w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych. Natomiast w myśl art. 3 ust. 18 cyt. ustawy nielegalne pobieranie paliw lub energii to pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ, mającą wpływ na zafalszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy.

Przepisy te zostały w sposób prawidłowy zastosowane w niniejszej sprawie przez Sąd pierwszej instancji. W tym miejscu wskazać trzeba, że - zdaniem Sądu Okręgowego - dla rozstrzygnięcia tej sprawy nie są istotne rozważania zarówno Sądu Rejonowego, jak i stron postępowania, odnoszące się do oceny prawnej sytuacji faktycznej, polegającej na poborze energii elektrycznej przez daną osobę na podstawie umowy z osobą trzecią, nie będącą przedsiębiorcą energetycznym, przy wykorzystaniu zasilania objętego rozliczeniem tej osoby trzeciej z przedsiębiorstwem energetycznym. Takie rozważania jakkolwiek czynione, nie odnosiły się wprost do ustalonego w tej sprawie stanu faktycznego, gdyż nie budziło jakichkolwiek wątpliwości ani strony powodowej, ani pozwanego, że pobierany przez tego ostatniego prąd, nie był wykazywany przez układ pomiarowo-rozliczeniowy, z którego korzystała G. M. K. administrująca nieruchomością przy ul. (...) w K., jak również przez jakikolwiek inny układ rozliczeniowo-pomiarowy. W tej sytuacji bez znaczenia dla roszczeń strony powodowej pozostaje umowa zawarta przez pozwanego z G. M.K. w zakresie możliwości korzystania przez niego tymczasowo z zasilania objętego umową zawartą pomiędzy Gminą, a stroną powodową.

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, że pozwany korzystając z energii elektrycznej w mieszkaniu przy ul. (...) w momencie dokonania kontroli przez (...) S.A., nie posiadał zawartej z tym podmiotem (jako dostawcą energii elektrycznej) jakiegokolwiek umowy w tym zakresie. Wypełniał więc przesłanki definicji nielegalnego poboru paliw, zawartej w art. 3 pkt 18 u.p.e., gdyż pobierał energię bez zawarcia umowy. Twierdzenia i zarzuty pozwanego, iż na istnienie roszczeń strony powodowej wpływ ma mieć umowa, jaką zawarł z G. M. K., nie może odnieść jakiegokolwiek skutku, gdyż (...) S.A., ani nie była stroną tej umowy, ani nie miała wpływu na jej wykonanie. Nie może więc ponosić jakichkolwiek negatywnych skutków z tego tytułu. Należy zwrócić uwagę, że dochodzone w tej sprawie przez stronę powodową roszczenie ma właśnie charakter odszkodowawczy, gdyż zapłata przez pozwanego opłaty sankcyjnej określonej w taryfie, ma zrekompensować wartość pobranej przez niego energii, przy czym jej ilość jest nieznaną z uwagi na pobranie jej z całkowitym pominięciem jakiegokolwiek urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego. Skoro energia ta była pobierana z zasilania nie objętego jakimkolwiek urządzeniem rozliczeniowo-pomiarowym, to

za jej zużycie na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego nie wpłynęła jakakolwiek zapłata, tak ze strony G. M. K., jak i ze strony samego pozwanego. Fakt, że pozwany płacił pewne kwoty na rzecz G. M. K. nie mogą w tej sytuacji mieć jakiegokolwiek znaczenia dla roszczeń strony powodowej, a jedynie mogą podlegać wzajemnemu rozliczeniu w stosunkach między G. M. K., a pozwanym.

Przechodząc do dalszych rozważań należy stwierdzić, że skoro pozwany pobierał nielegalnie energię elektryczną to strona powodowa może w stosunku do niego dochodzić roszczeń objętych art. 57 ust.1 pkt 1 u.p.e. Należy zwrócić uwagę, że w przepisie tym ustawodawca dopuścił możliwość dochodzenia roszczeń z tytułu tzw. opłat sankcyjnych od dwóch kategorii podmiotów, a mianowicie od odbiorów w rozumieniu art. 3 pkt 13 u.p.e. oraz od podmiotów, które odbiorcami nie były. Zgodnie z ustawową definicją „odbiorcy” jest nim każdy, kto otrzymuje lub pobiera paliwa lub energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym. W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że pozwany taką osobą w okresie objętym niniejszym powództwem nie był, gdyż nie miał zawartej jakiejkolwiek umowy z przedsiębiorstwem energetycznym na dostawę energii do lokalu przy ul. (...). Ma to istotne znaczenie dla wyniku tej sprawy.

Przepis art. 57 ust. 1 u.p.e. uprawnia bowiem przedsiębiorstwo energetyczne do wyboru drogi dochodzenia swych roszczeń związanych z nielegalnym pobieraniem energii elektrycznej. Jednym z tych roszczeń (obok dochodzenia odszkodowania według zasad ogólnych) jest żądanie zasądzenia zryczałtowanej opłaty, nie wymagającej dowodzenia przesłanek odpowiedzialności, w tym m.in. wysokości szkody, jak i wykazywania winy osoby nielegalnie pobierającej energię. Z takim właśnie żądaniem strona powodowa wystąpiła przeciwko pozwanemu w sprawie niniejszej. Dla jego zastosowania przedsiębiorstwo winno wykazać, że doszło do pobierania energii bez zawartej umowy, lub z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego, lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafalszowanie pomiarów. **Odbiorca** usług energetycznych może się zwolnić z tej odpowiedzialności, tylko jeżeli wykaże, iż nielegalny pobór energii nastąpił wyłącznie z winy osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Zdaniem Sądu Okręgowego powyższa możliwość zwolnienia się od odpowiedzialności za nielegalny pobór energii dotyczy tylko odbiorcy, a więc podmiotu, który pobiera energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym, nie dotyczy natomiast osoby, która odbiorcą nie jest, czyli która pobiera energię (lub paliwo) bez zawarcia takiej umowy. Powyższa interpretacja treści art. 57 ust.1 pkt 1 u.p.e., według Sądu Okręgowego, jest zgodna nie tylko z wykładnią językową, ale także z wykładnią funkcjonalną i celowościową. Zasluguje bowiem na ochronę podmiot, który zawarł z przedsiębiorstwem energetycznym umowę na dostawę paliw bądź energii, pobiera je na podstawie tej umowy, a jedynie na skutek wyłącznej winy osób trzecich, za które nie ponosi odpowiedzialności, powstała sytuacja, w której okazało się, że pobór energii nastąpił z pominięciem urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ zafalszowującą pomiar i rozliczenia. Jeśli nastąpiło to z wyłącznej winy osoby trzeciej, to odbiorca w ogóle mógł sobie tego nie uświadamiać, zatem nie powinien ponosić finansowych konsekwencji takiego stanu rzeczy. Natomiast w przypadku osoby, która odbiorcą nie jest, pobieranie energii lub paliw musi się wiązać z jej świadomością, iż pomimo braku zawarcia umowy z przedsiębiorstwem energetycznym korzysta ona z energii (paliw) przez nie dostarczaną. Jeśli godzi się ona na taki stan rzeczy to na ochronę nie zasługuje. Pobieranie energii (paliw) jest dostrzegalne dla każdej osoby, która z nich korzysta, nie może więc mieć miejsca sytuacja, aby można było pobierać energię (paliwa) bez zawarcia umowy z przedsiębiorstwem i tego nie zauważyć. Zatem jeśli nielegalny pobór energii nastąpił poprzez jego pobieranie bez zawarcia umowy z przedsiębiorstwem energetycznym to osoba, która tak czyniła nie może na podstawie końcowego fragmentu art. 57 ust.1 pkt 1 u.p.e. zwolnić się od odpowiedzialności wobec tego przedsiębiorstwa. Ponieważ pozwanego należało zaliczyć właśnie do tej kategorii osób, zarzuty podniesione w apelacji nie mogły doprowadzić do zmiany lub uchylecia zaskarżonego wyroku.

Okoliczność czy przysługuje mu ewentualnie jakiejkolwiek roszczenie w stosunku do innych podmiotów pozostaje poza przedmiotem niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie zachodzi także przesłanka do zastosowania w stosunku do pozwanego art. 5 k.c., o rozważenie czego pełnomocnik pozwanego wnosił na rozprawie w dniu 5 grudnia 2014 roku. Należy podnieść, że nie zostało w sprawie wykazane od kiedy pozwany nielegalnie pobierał energię, jaką jej ilość pobrał

kosztem strony powodowej, a więc nie można uznać, aby dochodzone wobec niego roszczenie było rażąco wygórowane, a nie ma jakiegokolwiek podstawy, aby pozbawić stronę powodową należności za dostarczoną energię elektryczną. Trudno też wskazać jakąkolwiek zasadę współżycia społecznego, która sprzeciwiałaby się obciążeniu osoby nielegalnie pobierającej energię elektryczną kosztami wykorzystanej energii.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji. O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł na podstawie art. 98 §1 i §3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. Zasądzoną kwotę kosztów stanowi wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika. Wynagrodzenie pełnomocnika zostało określone na podstawie §2, §6 pkt 5 i §12 ust. pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tj. Dz.U. z 2013r. ppoz. 490).